III-ik évfolyam. 9-ik szám. Kőszeg, 1893. február 26-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr*
Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében. Kéziratok, levelek s egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Markovits József.

Megesett a városi tiszti ügyész választása. Nincs hozzá semmi szavunk. Egy jelölt volt, hát könnyü volt a választás. Akit megválasztottak, az a közügyek terén eddig ugyan nem működött, de szivesen előlegezünk neki teljes bizalmat és habár székfoglaló mondokájában — merjük hinni: szerénységből — azt bizonyitgatta, hogy „nem érez magában tehetséget“, mi azt reméljük, hogy meg fog lelelni állásának, hogy pártatlan és igazságos lesz. Ha nem lesz az, majd csak akkor fogjuk tőle bizalmunkat megvonni.

De végre is, e pillanatban nem az érdekel bennünket, hogy ki és milyen az uj ügyész, hanem az, hogy már nem foglal helyet a városi tisztikar tagjai közt az a férfiu, kinek nevét mai vezérczikkünk élére irtuk. És ez nem lehet előttünk közönyös.

Markovits József volt az, aki az egy évtizednél tovább fennállott városi viszonyokat gyökeresen megváltoztatta. A város nem érezte ugyan ennek feltétlen szükségét, de szivesen indult az ő uj zászlója után, mert meg volt róla győződve, hogy jót akar. Nem elég szimpátikus ember, mert — mint maga szokta mondani — nem tehet a természetéért, — de kétségtelen, hogy szorgalmas, lelkiismeretes és roppant tevékeny ember, meg amit a kezébe vesz, azt sikerrel keresztül is viszi. Ezek a tulajdonságok szerezték meg neki a bizalmat és többséget, melynek élén ugy változtathatta meg a viszonyokat és az embereket a városházán amint neki tetszett, amint ő jónak látta.

De ne feledkezzünk meg arról, hogy nem mindenki tartotta jónak ugy, mint ő, — nem minden volt a közvéleménynek és közóhajnak megfelelő, sőt egyes dolgokban bizonyos bizalmatlanság vett erőt azokon, kik ismerték az uj programmot és az uj embereket.

Hogy mégis Markovits József zászlaja alá sorakoztak és az ő zászlaját segitették győzelemre, az csak a határtalan bizalomnak a kifolyása, melyet a város többsége Markovits József iránt táplált, azon tudattal, hogy: ő is ott lesz a városházán!

Az ő nagy munkaereje, az ő körültekintő szeme, az ő gyors cselekvőképessége, arról biztositott minden „kételkedőt“, hogy a városi dolgok jól fognak menni, az ő ellenőrző szeme meglát majd mindent, amit látnia kell, különösen neki, kit az erkölcsi felelősség terhel a városházán történendőkért.

Hja, de Markovits József már nincs a városházán, — már más foglal ott helyet, ahol az ő szava, az ő ügyessége és az ő tágas ismeretei döntő sulylyal birnak és látva, hogy az egerek miként ugrálnak örömükben, mivel hogy — ugy gondolják — a macska kiunrekedt, jogos aggodalommal nézünk a jövő elé.

Ez aggodalmunkat csak az nyugtathatná meg, ha Markovits József, habár elhagyta a zöld asztalt a városházán, ezentul annál nagyobb tevékenységet fejtene ki a városi ügyek körül és felhasználva azon előnyös helyzetét, hogy hivatal által már most sem lekötve, sem érdekelve nincsen, annál mélyebben be-bepillantana a városi ügyek menetébe és annál nagyobb tevéke[illegible] fejtene ki városunk javára és felvirágzására, amire nagy szükségünk van és amire ő, a zászlóvivő, kötelezve is van.

Bizva az ő lelkiismeretességében, az ő ügybuzgóságában, reméljük, hogy ő ezentul is ott lesz mindenütt, a hol oly hathatós tanácsadóra van szükség, mint a milyen ő, hogy az ő szeme ezentul is majd meglátja mindazt, amit látnia kell, — ha azokat a viszonyokat, melyeket ő teremtett, fenn akarja tartani.

Mert ha nem tenné azt, könnyü játéka lenne a városházzal azoknak, kik ugy sincsenek megelégedve a helyzettel és a jelenlegi viszonyokkal.

Markovits József birja a lakosság többségének bizalmát, az, ami történt és jelenleg van, az az ő akaratának kifolyása, minden polgár jogosan várja tőle, hogy az ő szeme ott legyen a városházban és a városház körül, ha már nem is tagja a városi tisztikarnak; — sőt a város polgársága ezentul még sokkal többet vár Markovits József tevékenységétől és szivesen fogja őt munkájában támogatni. *X.*

A minimum nálunk és máshol.

A kultur államok néptanitóinak fizetése, különös tekintettel a minimumra.

Mint ám a közokt. minister ur a néptanitók fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslatot bizottsági tárgyalása alkalmával kimeritőleg nem foglalkozott a más államok tanitóinak fizetéseivel, tehát nem végzek — szerény nézetem szerint — fölösleges munkát, ha foglalkozom e kiváló fontosságu minimummal.

Ha végig tekintünk a különböző államok, tarto-

TÁRCZA.

A hóvirág.

A kedves tavaszi virágok közt, melyek illatos üdvözletként köszöntenek be hozzánk, hirdetve a várvavárt vendéget, a hóvirág a legelső. Közép- és Déleurópa némely vidékein, különösen a Leman-tó enyhe partvidékein és Montreux lejtőjén már január végén virágzik, minálunk rendes időjárásnál már február hó közepén kezdi kis fejecskéit a földből kidugni. Sajátságos, mily különféle elnevezést adtak neki az egyes népek. — Svájczban rigóvirágnak, Angliában hócseppnek nevezik, mivel a kis virágharangok csakugyan hirtelen hóvá vagy jéggé fagyott cseppekhez hasonlitanak. Nálunk kikeleti hóvirág a neve és a botanikusok s tudomány férfiai galanthus nivalis-nak hivják. Egy régi szép monda következőképen beszéli el kis virágunk származását:

„Egykor a remény egyedül állott a tengerparton, gondolatokban elmerülve támaszkodek borgonyára. Hosszu arany haja a szelben lebegett és szemei elmelázva követték a fehér hópelyheket, melyek körülötte a földre hullottak. Ekkor a tavasz gyönyörü ifju képében jelent meg előtte és kérdé tőle, miről elmélkedik. „Azt képzelem magamnak“, viszonzá a remény, „mennyivel szebb és vidámabb volna mindeu a földön, ha mindezen hideg hópelyhek fehér virágokká változnának.

A tavasz mosolygott a remény emo szavainál és forró lehelletét olbocsátá a hulló pelyhek közé. Mintegy varázsszóra változtak át hirtelen a hideg jégjegeczek virágokká és ezek a hóvirágok voltak.

Mielőtt a legelső a földre esett volna, a remény felfogta és mondá, ezen bájos virág legyen az ő jelképe örök időkre.

A reménynek jelképe, a tavasznak és örömnek hirnöke maradt tehát a kedves virág. És valóban! a tavasz és remény oly elválhatlanul tartoznak egymáshoz, mint férj és nő és mindkettő a legszebben képviseltetik a hóvirág által, mely kedves jelenséget Flóra istenasszony jó kedvében bocsájtotta ki a bőség szarvából. Galanthus nivalis! nem ugy hangzik-e ezen név mint harangszó egy szép napos tavaszi reggelen? Kinek ne jutna mellette eszébe Heinenak Schubert elragadó dallama által megörökitett verse: „Leise zieht durch mein Gemüth liebliches Geläute.“ És milyen harangszó? Természetesen a kis hóvirágok, e kedves csengetyük harangoznak, beharangozzák a legszebb ünnepet, a tavasznak és örömnek ünnepét, mely a reménynyel együtt ismét bevonul az embernek szivébe. A tavasz virágai közt alig van gyengébb, finomabb lény, mint a kis hóvirág. A kérészekhez, a nyárej szülötteihez hasonlók, melyek csak azért születnek ma, hogy holnap ismét meghaljanak, azon gyönged gyermeklelkekhez, melyeket az ifjuság virágában ragad el a kérlelhetlen halál, mintha e világ nem érdemlené meg birni azokat, olyan a kis hóvirág és mégis mily eletvidor!

Ahol a megmelegedett föld kissé elolvasztotta a hótakarót, ott a hóvirág már első halvány csirait fejleszti; és alig kergette el a déli szel a kemény hóréteget, már néhány óra mulva kinyilnak a kis virágnak hófehér fejecskéi, remegve és felénken üdvözölvén a napsugárt, s megható jelképeiként tünnek föl a hivő remény és bizalomnak.

Van-e szebb látvány, mint midőn az ember a hosszu téli hónapok után a tavaszelő egyik szép napján a szabadba megy. Derült napfeny sugárzik a hómentes mezőn, meg minden szintelen, csak az uj vetések zöldelnek és felettük a csendes légben a pacsirta énekli örömdalát. Az erdő mély csendben nyugszik, a fák még kopaszok, csak a rügyek fakadoznak. A levegő meg hűs, de a hol a napsugár megmelegitette, ott oly enyhe s kellemes, hogy az ember keblében édes tavaszi sejtelmek ébredeznek.

A pázsit még holt, itt-ott piszkos bónaradékok csufitják el, de oh csodás! mily titkos élet fejlődött itt? Hó és jég közepette nyitották már meg a hóvirágok gyengéd virágkelyheiket és most itt állnak előttünk oly tehéren mint friss kópelyhek, melyeket a tavasz hirtelen virágokká változtatott. Nagy seregben állnak együtt, kényelmesen sátkérezve az enyhe februáriusi napon, intenek és mosolyognak felénk, mintha ezer meg ezer üdvözletet akarnának átadni a tavasz részéről, mintha nem is gondolnának a halálra.

Pedig mindezen pompa dicsőség csak rövid tartamu. A mily gyorsan virágoztak, ép oly gyorsan hervadnak el, és ha ifjukoruk szépségében akarjuk őket látni, sietnünk kell, mert csak kevés napig, sőt néha kevés óráig szabad élniök és örvendeni életöknek: hisz a februáriusi nap oly csalékony, az enyhe napra hideg éjszaka következik és akkor vége a szegény hóvirágnak.

De mi kölcsönzi e bájos virágnak különös varázsát? Szine? nem. Illata? az sem. A hóvirág sem a rózsa szinpompájával, sem az ibolya elragadtató illatával nem bir. Szine a tiszta fehér, a föld téli ruhájának szine, a mely bölcsőjét takarta és mely gyakran szemfedője is lesz. De az illatáról különféleképen vélekednek, mindnyájan pedig abban egyeznek meg, hogy rendkivül finom, aetherikus illata van, hogy csak igen fogékony és gyenged érzelmü emberek foghatják fel; és lényének emo gyöngedségében rejlik szépségének titka, a mely szépségről azt mondja Goethe: „Némely

mányok, kantonok tanitóinak fizetési minimumain, úgy találjuk, hogy ezek a legtöbb helyen két számhatár között mozognak, melyeknek egyike a magaslatát, a másik a lehető legkisebb alacsonyságat jelöli. Az alsófokú minimumokkal az összes vizsgákat le nem tett segéd és rendes tanitók; a középső és felső minimumokkal a vizsgázott tanitók díjazatnak. Franciaországban 5 minimum van. Romaniában és Braziliában 2-fele minimum található, az egyiket a falusi, a másikat a városi tanító kapja. Magyarországon szintén 2 minimum van: a 200 és 300 frtos minimum. Horvátországban csak egy minimum van. Több országban a helyi viszonyoktól vagy a lakosság számától függ a minimum magassága. „A hány ház — annyi a szokás." Ausztria tartományaiban és Északamerikában a nő és férfi tanitók fizetése közt 90%-tól 60%-ig is lemenő differentiát találunk.

Midőn a különböző államokban ily szempontok szerént rendezett minimumokat találunk, szükséges mind az alacsony, mind a közép, mind a magas minimumokat tekintetbe venni. E nélkül minden hivatkozásunk, indokolásunk, birálatunk egyoldaluvá válik. A minister úrtól ily irányu indokolást örömmel vennénk, mert leplezetlenül tárná fel a mi elmaradottságunkat más államokkal szemben, mert csak azt a sebet lehet gyógyitani, a melyet az orvosok láthatnak. De most térjünk át a nevezetesebb államok minimumainak kimutatására:

Sorszám	Ország neve	A minimum o. ért. frtban	A maximum o. ért. frtban
1	Egyesült államok . .	819—1365	?
2	Angolország	900—1800	3200
3	Franciaország	400—840	?
4	Porosz és Würtemberg .	540—1200	
5	Bajorország	504—1320	2790
6	Szász királyság . . .	510—1100	
7	Románia	432—1080	1728
8	Brazilia	400—700	—
9	Svájc	320—450	800
10	Ausztria és tartományaiban .	300—800	1065
11	Horvátország	400	720—980
12	Magyarország	200—300	lesz 510

A minimum és maximum határa a következő államokban csak megközelitőleg mutatható ki:

Portugaliában 336 frt és 700 frt között váltakozik a tanitói fizetés.

2. Spanyolországban 250 és 800 frt között.

3. Olaszországban 200 és 480 frt között.

4. Oroszországban 323 és 404 frt között.

5. Belgiumban??

Ausztriában a tanitói fizetések tényleg jóval magasabbak, mint nálunk. Csehországban a fizetési minimum pedig 600 frt. Poroszországban, mely ország mint első ismerte fel a népiskoláknak az állami belterjes fejlődésre való nagy hatását, az új iskola törvényjavaslat szabad lakáson kivül 1000 márka kezdő fizetést állapit meg, ugy, hogy az 1600 márkáig, vagyis 600—960 forintig emelkedhetik. Badeo nagyhercegségben az új népiskolai törveny 1100 márka kezdő fizetést (660 frt) 27 évi működös alatt 1800 márkára emelkedőleg (1080 frt) állapit meg. A német birodalomban a vidéki tanitók fizetésének átlaga 855 márka (512 frt), a városiaké pedig 2250 márka (1350 frt). Schaffhausen kánton törvényjavaslata igy kivánja rendezni a tanitók fizetését: A 8 osztályú elemi iskolában a tanitók fizetése 1400 frank (560 frt), 1500 (600 frt), 1600 (640 frt.) 1700 (680 frt) 1800 fr. (720 frt); a hét osztályúban 1400 fr. a legkisebb, 1700 fr. a legtöbb; a hat osztályúban hasonlóképen, az öt osztályúban 1400 fr. a legkisebb, 1700 fr. a legtöbb; a négy osztályúban 1400 fr. a legkisebb, 1600 frank a legtöbb; a háromosztályúban 1400 frank a legkisebb, 1600 frank a legtöbb; a két osztályúban 1500 frank a legkisebb, 1600 frank a legtöbb; az egy osztályú, vagyis osztatlan iskolában a tanitó fizetése 1600 frank. A tanitónők a jelzett fizetésoknek $^4/_5$-ét kapják. Itt hivatkozom még Verédy Károly budapesti kir. tanfelügyelőnek a Magy. Paed. m. é. 1—2. számában közölt adataira is szóról-szóra: „Különben a tanitók javadalmazása ö-szefüggésben van a tanitás eredményével. És ha a német tanitók fizetése, különösen az intelligens városokban, folyton emelkedésre vall, az annak a helyes igazságnak általános méltatására vezethető viszsza, hogy jó munkaerő csak jó jövedelmezés mellet biztositható. E tekintetben nézetem az, hogy a kérelem indokolt, mert tanitóságunk erre üdvös munkálkodásával rászolgált. És hogy kerelmüket a mellett szerény igényünek tartom, azt csak néhány fizetési skálával akarom igazolni. A berlini elemi iskolai tanitók hét fizetési fokozatba vannak beosztva ez idő szerént. A fokozat a következő: I. fok. 1600, II. 1900, III. 2200 és 3300, IV. 2500 és 2600, V. 2700, VI. 3000, VII. 3300 márka. Érdekesebb ennél a lipcsei elemi tanitók javadalmazásáról szóló kimutatás. Az ideiglenes próbaidőre meghivott oklevelés tanitók évi fizetése 1350 márka, az elemi iskolai igazgató-tanitók évi javadalmazása, alkalmaztatásuk első évében 4500 márka, ötödéves pótlék pedig 300 márka. A tanitók javadalmazása akként van biztositva, hogy az a szolgálati évek szerént van tagolva és pedig 1—5 évi szolgálat alatt 2100, 5—10 évig 2400, 10—15 évig 2700, 15—20 évig 3000, 20—25 évig 3300 és 25—30 évig 3600 márka évi fizetést kap minden rendes tanitó. És ez a javadalmazási fokozat nem is tartozik a legjobbakhoz, mert ennél pl. a frankfurti sokkal kedvezőbb."

Sőt, hogy egészen közel fekvő példát emlitsünk, a mi Horvátországunkban (mely népoktatásügyét az anyaországtól függetlenül intézi) a fizetési minimum 400 frt, hét izben való 50 frtos korpótlékkal tehát 750 frtig emelkedhetik. Igy szégyeniti meg a kis, de Nagy-Horvátországért rajongó tartomány — az anyaországot, a nagy magyar királyságot! Igaz marad tehát, hogy Horvátország az európai népek között az utolsó, de Magyarország az ázsiai népek között — a kultura terén — az első.

Es ez adatok nem légből kapottak, megegyeznek azok a Verédy Károly-féle „Paedegogisi Encyclopedia" adataival. A föntebbi kimutatásból minden józan eszű ember beláthatja, hogy az államok egész sora már rég megelőzte Magyarországot. Romániában a falusi tanitó 432 frtot, a városi 1080 frtot kap. A törzsfizetés 15%-kal öt év után, 30%-kal tíz év után, 45%-kal 15 év mulva és 60%-kal 20 év alatt emeltetik. Oroszországban, a hol a tanitókat veszszőzik és Szibériába küldözgetik, a hol a tankötelesek alig 1%-a jár iskolába, ott is magasabb fizetést élveznek a tanitók, mint a mi 300 frtunk. Általában 200—350 rubelt kapnak a mi 323 frt 80 krnak és 404 frt 75 krnak felel meg.

Az európai államok között Magyarország legkevesebbet költ a népoktatásra. Az a kis lakosságú Belgium is költ annyit a népnevelésre, mint Magyarország összesen. Spanyolország 2-szer, Olaszország 3-szor, Poroszország 5-ször, Franciaország 7-szer, Angolország 9-szer annyit költ évenként a népoktatásra mint Magyarország.

Ime ezekből is látható a szomorú való állapot. Szegény — beteg — Magyarországban mindenre bőven telik, csak a népoktatásra nem.

Végül megjegyzem, hogy ha Magyarország a művelt államok között a néptanitók fizetése tekintetében csak a közép helyet akarja elfoglalni, akkor is a segéd tanitókat faluhelyen 400 frttal, városban 500 frttal, a rendes tanitókat faluhelyen 600 frttal és a városban 1000 frttal és 10%-os ötödéves korpótlékkal kellene dotálni.

Követeli ezt az ország szomorú helyzete, elmaradottsága, és végre a tanitók titkolt nyomora.

Szabó József.

virág csak a szemnek kedves, más pedig csak a szivnek." Ez utóbbiakhoz tartozik a hóvirág is. Szépségét sem nem lefesteni, sem nem leirni, csak érezni lehet.

A középkori virágnyelvekben mint a tiszta ifjukori szerelem jelképét tekintik a hóvirágot. De nemcsak a szüzies tisztaság és ártatlanság, szerénység és gyermeteg alázatnak jelképe számukra a kis igénytelen virág, hanem a hosszu téli napokon a reménye is. „Csak remélj", igy szól hozzánk; felkelti szivünkben a jobb idők hitet és reményét, hogy eljön a nagy nap, melyen minden változik, midőn a nap sugaraival megfürösztí földünket; midőn a hegyek hókönnyeket sirnak; a föld felnyitja virágszemeit, az egész természet mosolyog, és ezen mosoly: a tavasz!

K. Cs. L.

HIREK.

— **Ő Szentsége XIII. Leo pápának 50 éves püspöki jubileuma** szépen megünnepeltetett a mult vasárnapon városunkban. Már előtte való este 6 órakor félóráig hirdették az összes templomok harangjai az ünnep közeledtét. A templomokon nemzeti és pápai zászlók hirdették a nap jelentőségét, a főtéren sok ház lobogódiszt öltött. Pont 9 órakor lépett prépost ur ő nagysága fényes segédlettel a benedekrendüek tágasabb templomának oltára elé és „Te Deum laudamus"-t intonált. A templom padsoraiban ott láttuk az összes állami, megyei és városi tisztviselőket, képviselve volt a honvedség és közös hadsereg, jelen volt az összes tanulóifjuság és a hivő nép nagy serege zsufolásig megtöltötte a templomot, egy nagy része pedig kiszorult. Az evangelium utána gymn. ifjuság énekkara szép összhangzatban énekelt egy versszakot a pápai hymnusból, miközben prépost ur ő nagysága a szószékre lépett és magyar és német nyelven tartott korszerü egyházi szónoklatot a themáról: mily gondviselésszerü férfiu XIII. Leo az egyház és a világ számára. Predikáczió után felzengett a pápai hymnus második versszaka és folytattatott az ünnepélyes szentmise, amely alatt a templomi énekkar nagy pontossággal adta elő a mise egyes részleteit. Mise végén ismét felhangzott a gymn. ifjuság énekkara, és mindnyájan azon érzelemmel keblünkben távoztunk a templomból: „Tartsd meg Isten szent Atyánkat, Krisztusnak helytartóját!" Utólagosan arról értesültünk, hogy köznépünknek a predikáczió azon része tetszet különösen, melyet prépost urunk magyar nyelven mondott. Mindenesetre szép vivmány Köszegen.

— **Tisztujitó közgyülés.** Tisztujitó közgyülést tartott a város képviselő-testülete mult hétfőn d. u. 3 órakor *Károlyi* Antal dr. alispán elnöklete alatt. A város tisztiügyészi állását, melyről *Markovits* József lemondott, kellett választás utján betölteni, a mi nem volt nehéz dolog, mert csupán egy pályázó jelentkezett, *Stúr* Lajos ügyvéd, a ki azért meg is választatott egyhangulag. A gyülés következőleg folyt le: A tanácsterembe belépő alispánt *éljen*-ekkel fogadták a képviselők, a kik hol ültek, hol álva gubbaszkodtak, mert a teremben tudvalevőleg annyival kevesebb az ülőhely, mint a mennyivel több a képviselője a városnak. A helyét elfoglaló alispánt a polgármester üdvözli, kérvén őt, hogy a tisztujitó széket nyissa meg és vezesse. Miután az alispán éppen csak azért fáradozott hozzánk, hát term[illegible] nyitotta és vezette a gyülést, még pedig [illegible]an. Előadta, hogy a kijelölő-bizottság az eg[illegible]atkező dr. *Stúr*-t hozza ajánlatba, s miután a nevezett az előirt törvényes kellékekkel bir, bizvást megválasztható. (Éljen!) Kérdezi, ha akarja-e a képviselő-testület dr. *Stúr* Lajost városi ügyészszé megválasztani? (Általános *igen.*) Miután az elnöklő alispán ugy látja, hogy a képviselő-testület dr. *Stúr*-t óhajtja városi ügyészül, ily értelemben kimondja a határozatot és fölszólitja megválasztottat, ha jelen volna, hogy a hivatalos esküt tüstént tegye le, a mit a véletlenül a városházán időző uj ügyész meg is cselekedett. Ezután alispán üdvözlé a megválasztottat, ez meg köszönetet mondva a képviselő-testületnek a benne helyezett bizalomért, igéri, hogy tehetségéhez képest a város javára fog működni, mire a negyed óráig tartó tisztujitó közgyülés véget ért, s a képviselők gyorsan elszeledtek. A választásoknak, mint azt az alispán is közbevetőleg fölemlitette, még egy egész sora vár a képviselő-testületre. Tanácsbeliek, jegyző, erdőmester választása van még hátra, melynek megejtésénél az alispán ugylátszik számit az imént tapasztalt egyetértő eljárásra. Aligha úgy lesz!

— **A bortermelők ügye.** *Szájbely* Gyula orsz. képviselőnk, ki hétfőre helyezte kilátásba idejövetelét, mult csütörtökön érkezett ide, hogy bortermelőinkkel a bormérés ügyében értekezzék. Az összejövetel d. e. 10 órakor volt a városházán, hol a megoldási módot puhatolta képviselőnk. Kölcsönös eszmecsere után *Pötzelberger* Károly inditványára abban állapodtak meg, miként mozgalom inditandó, hogy a szab. királyi városok, a melyek eddig a félévi bormérést gyakorolták, jogositva legyenek a kincstártói a kizárólagos bormérési jogot továbbra is kibérelhetni.

— **Érdemkereszt feltüzése.** Szomoru körülmények között tüzték *Schneller* Vilmos ág. ev. lelkész mellére a királytól kapott érdemkeresztet. A vasárnap, melyen konvent-diszgyűlés közben akarták neki a királyi kitüntetést átadni, ágyban találta őt, a miért most a napokban paptársa *Michaelis* Izidor minden czeremonia nélkül nyujtotta át az élet-halál között lebegő agg lelkésznek a keresztet.

— **Tájkiállitás.** A Waisbecker-féle házban berendezett tájkiállitásnak állandóan akad nézője. Egyesek és az intézetek növendékei sok érdekeset találnak a kiállitáson, mely eddig két sorozatban a párisi világkiállitást és Egyiptomot ismertette meg a nézővel igen sikerült képekben. T. olvasóink azon része, kik a jelenlegi cyklust, a gyönyörü egyiptomi tájakat, még nem látták, azt ma estig még megtekinthetik. Holnaptól kezdve Oroszország lesz látható, melynek remek képei közül kiemeljük a következőket: *Nagy Péter szobra, Terméneyek megáldása a Newán, egyházi szertartás, A nympha és a faun,* valamint a *fülkekarzat.* Nagyszerü a Zárskoe-Selor-palota tánczterme, stb. A szebbnél-szebb képek szerda estig lesznek láthatók. Csütörtökön a Bajor királyság kerül sorra. Részünkről igen ajánljuk a tárlat megtekintését azoknak, a kik tágabb fogalmat óhajtanak szerezni a nagyvilági dolgokról.

— **Érdekes előadás** lesz ma este 8 órakor a bálházban. *Ányos* László jellemkomikus és rezitátor igen érdekes műsorban produkálni fogja ügyességét, melyről a fővárosi és vidéki lapok, de meg nálunk már az iskolák igazgatói is sok szépet irnak, elismervén, hogy Ányos e téren sok ujat mutat be és a közönség elismerését vivta ki minden egyes esetben. Ilyenek hallattára közönségünk, a mely érdeklődik a művészi dolgok iránt, szintén nem fogja megvonni támogatását Ányostól, a kinek mai előadására felhivjuk az érdeklődők figyelmet.

— **Elitélve.** Az árvaházi kert falát öve ő nyárfákra a város intéző körei már rég kimondották a halálos ítéletet. A végrehajtással azonban egész mostanáig késtek, talán azért, mert nem szivesen fosztják meg a közönség egy kedvelt sétahelyét a zöld lombsátortól; most azonban a korhadt *Schattenspender*-eket 75 éves korukban sorban kivágják és helyükbe fris hárfa-csemetéket ültetnek. A gyilkos munkának állandóan akad nézője. Megemlitendőnek tartjuk, hogy a mely évben azokat a nyárfákat ültették (1818. april 3-án), *Ferencz* király szerencséltette városunkat (1818. jul. 2-án), s mikor most ujra ültetünk a régiek helyére csemetéket, ismét királylátásra lehetünk elkészülve.

— **Beküldetett.** A város több polgárának aláirásával egy levelet kaptunk, melyben arra kérik a városi hatóságot, hogy a város körén most leteritett fák helyébe, bármilyen fákat is ültetnek, azokat mindenesetre a másik fasorral egy irányban kellene ültetni és ne talán ismét arra a helyre, ahol az előbbiek állottak. Ez szépészeti szempontból is ajánlatos, az országút pedig elég széles. A gyalogjárót meg — és ez a fődolog — ép oly szélesre kellene kiköveztetni, mint az a Baumstingl-féle házig van, a mi aztán igazán a város diszére fog vállani. Miután nemcsak a levél, de igen számosan nyilatkoztak hasonló értelemben és tényleg ez volna a legjobb, a mi a mondott helyen eszközlésbe vétetnék — kiadtuk e sorokat, ajánlva azokat polgármesterünk figyelmébe.

— **Sár és viz.** A meleg napsugár és az eső ugyan megfogyasztotta az utczáinkon diszeskedő piszkos hórétegeket, hanem az ezekből eredt sár és viz nem bántja az utkaparók szemeit. Nyilván azért, mert őket meg a hatóság nem látja, nem akarván nekik egy kis keresetet nyujtani az utczatisztogatással. Minek? Majd leteperi a sarat a lábunk; a napnak meg most egyéb dolga sincs, mint felszini a nedvességet. Ez, ha nincs is rendjén, legalább olcsó.

— **Városi hatóságunk figyelmébe.** A következő sorokat vettük: A lanyhább idők beálltával az olvadásnak indult hó pocsékká teszi különösen azon gyalog-utakat, melyek nincsenek kikövezve. A vasut felé vezető uton, a hol oly sok ember jár-kel, a Czeke-féle gőzmalomtól kezdve bokáig járnak az emberek a sárban és vizben; a belvárosban az árvaház-utczában is, az iskolába menő és onnan jövő gyermekek ugy lubiczkolnak keresztül a sáron. Bizony több gondot fordithatna ilyenkor a város a gyalog-utakra. Megkivánja ezt a közönség érdeke nagyon, a város reputatiója még jobban. Néhány szekér fövenynyel orvosolva van a baj. Nem kerül ez százakba, vagy ezrekbe. A közóhajnak véltem eleget tenni, midőn felkérem a városi hatóságot, hogy ezen utakat jó karba helyezze. *Egy polgár.*

— **Áttérés.** *Tercsák* Imréné, született Szalay Zsófia, kőszegi protestáns vallásu lakosnő mult pénteken a helybeli kath. plebánia-templomban nagy sokaság jelenléteben áttért a katolikus hitre.

— **A kőszegi takarékpénztár** az uj templomban létesitendő orgonára századokra kiható nagylelkü kegyességgel 3000 frtot szavazott meg, a mely összegből az első részletet, 1500 frtot, már a templomalaphoz meg is küldötte. Lelkök egész melegével mondanak köszönetet az összes plébániai hivek és lelkipásztoruk *Major János* prépost-plébános.

— **A kőszegi takarékpénztár** a templomalaphoz ez évben is juttatott 40 frtnyi ajándékot, mely összegért hálás köszönetét nyilvánitja: *Major János* prépost-plébános.

— **A kőszegi takarékpénztár** a helybeli kath. elemi iskoláknak jutalomdijakra 25 frt szavazott meg, mely kegyességért köszönetet szavaz: *Major János* iskolaszéki e. elnök.

— **A kőszegi takarékpénztár** a helybeli iparrajztanodának 10 frt és az ipariskolának 20 frtot szavazott meg jutalomdijakra. A kegyes adományokért köszönetet mond *Major János* felügyelőbizottsági elnök.

— **Köszönet-nyilvánitás.** A kőszegi takarékpénztár mult vasárnapi közgyülése oly kegyes volt a helybeli szegényintézetnek 100, a tűzoltó-egyesületnek 50, és az iparos segélyegyesületnek 20 frtot megszavazni. A kegyes adományokat *Lauringer János*, mint a két első intézet elnöke, a 20 frtot pedig az ipartestület nevében *Lemke Károly* hálás szivvel megköszöni.

— **Játszóterek az ifjuságnak!** Az ifjuság elkorcsosulására és az arra mutató aggodalmat keltő jelenségekre való hivatkozással a közoktatásügyi miniszter mintegy felfrisitő eszközül a játékkedv élesztését és ebből folyólag játékterek berendezését ajánlja. A városok közvetlen közelében fekvő tiszta levegőjü, szél ellen védett, fákkal árnyékos, gyepes helyek valók e czélra. A miniszter óhajtaná, ha ezt az ügyet mindenütt a tanférfiak vennék a kezükbe, annélkül azonban, hogy az ifjusággal szemben kényszeritőleg lépjenek fel. Mondanunk sem kell, hogy a rendelet, ha okosan alkalmazzák, nagyot fog lenditeni az ifjuság testi és szellemi fejlődésén. Ezt különben helybeli régi paedagógusok már régen megértették és a mondott értelemben cselekedtek is. Igy tudjuk, hogy Coelesztin kőszegi kegyesrendi igazgató 1778-ban, tehát több mint egy századdal ezelőtt játszóteret kért és kapott az ifjuság számára a várostól. Az akkor még gyepes, fás vásártér volt a kiszemelt hely. Kérdés: ha előhaladott korunk emberei találnak- és adunk-e majd helyet a mondott czélra?

— **Kivándorlás.** Városunkból a legközelebbi időben megint többen utra kelnek Amerika felé. Nem tudjuk, ha Kalifornia aranybányái, vagy az uj-világnak a mi világrészünknél semmivel sem jobb életviszonyai csalogatják-e el polgártársainkat a szülőföldi rögről. Most már szegény ember nem kell Amerikának, a vagyonosabb pedig itthon is megél. Mit keres tehát az európai Amerikában?

— **Inzultálás.** Egy helybeli polgár, Kr. J., mult csütörtökön a sziget-utczában őrülési rohamában megtámadta dr. *Biringer* Mór orvost és ököllel fejbe ütötte. A szerencsétlen elmebajos már többeknek okozott az utczán kellemetlenségeket és előbb-utóbb közveszélyessé válhatik. Tehát idején lesz, ha a hatóság a családdal egyetértőleg valami módon elejét veszi az efféle inzultusoknak.

— **Sorozás a járásban.** A kőszegi járásban az idei sorozás f. é. márczius hó 3. 4. és 6-ik napján lesz megtartva. Ezt márczius hó 2-án megelőzi a Kőszeg városi ujonczállitás.

— **A lánzséri kivilágitás.** Lánzséri levelezőnk arról értesit, hogy a pápa jubileumának előestéjén, e hó 18-án, a lánzséri várrom kivilágitása tervszerüen végbement és a közelről nyert benyomás után itélve, fényesen sikerült. A romok közepén nagy rőzse-máglya égett és lámpionok sokasága fénylett a hely egyes kimagasló részein. Időközönként görögtűz égett, sőt rákétták is röpültek a levegőbe. Levelezőnk óhajtaná tudni, hogy mennyit nyujtott a kivilágitás a távolból; de mi bizony nem adhatunk erre választ, mivelhogy még csak a kethelyi dombig sem vitt el a lábunk és a szomszéd falubeliek nem referáltak ez ügyben.

— **Magyar helynevek.** Sopronmegye köztörvényhatósága a megyében létező idegenhangzásu helységneveket magyar elnevezéssel látta el. Ideirjuk a hozzánk közelebb eső helységek uj magyar neveit. Bleigraben ezentúl *Enyed*, Kloster (előbb Klastrom) *Borsmonostor*, Frankenau (előbb Frankó) *Sóvár*, Gross-Waresdorf (előbb Nagy-Barom) *Szabadvölgy*, Klein-Waresdorf (előbb Kis-Barom) *Barátfalva*. Bleigraben helyén valaha Enyed nevü falu állott, azért lett Bleigraben ujra *Enyed*. Klastrom (Kloster) uj elnevezésével a régi borsmonostori apátság van megörökitve, melyet a kethelyi határban a Bor-Miskolczi nemzetségből származott Domonkos bán 1195-ben alapitott.

— **Halál az erdőben.** Krug Mátyás gyöngyösfői lakos Rohonczról, a hol kolduigatott, f. hó 22-én hazatérőben volt, a mikor a szalónak-üveghutai erdőben bágyadtság fogta el és elaludt. A szegény öreg embert másnap megfagyva találták fel az erdőben.

— **Czigánystatisztika.** A kőszegi járásban összesen 381 czigányt irtak össze, még pedig 203 férfit, és 178 nőt. E számot igen csekélynek találjuk, mivel egyébkor magában Borostyánkőn is négyszáznál több szokott tartózkodni Faraó ivadékiból. Czigányaink ugylátszik neszét vették az összeirásnak és valami veszedelemtől tartva, elszéledtek.

— **Az ipariskolák uj felügyelője.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter — nem mint a lapok emlegették, Szabó Károly sopronmegyei, — hanem *Mártonfy* Márton temesvármegyei kir. tanfelügyelőt bizta meg az iparostanonciskolák felügyeletével és utóbbit szolgálattételre a vezetése alatt álló miniszteriumba berendelte.

— **Hogyan védekezzünk a difteritisz ellen?** czimmel dr. *Szendeffy* Aladár kis füzetet irt, oktatásul a nép számára. A népies modorban irt s hasznos tudnivalókat tartalmazó füzet minden könyvkereskedésben és dohányelárusitónál kapható 10 krért. Kiadta Dobrowszky és és Franke Budapesten.

— **Hirdetmény.** A „Kereskedelmi Közlemények" czimü lap, mely a budapesti kereskedelmi muzeum irodája szerkesztésében jelenik meg, ezentúl a „Magyar Pénzügy" és a „Magyar Kereskedők Lapja" czimü szaklapokhoz dijmentesen fog mellékeltetni. Minthogy a „Kereskedelmi Közlemények" czimü szaklap ugy a kereskedők- mint az iparosokra fontos közleményeket tartalmaz, megszerzését, mely csak a fönt megnevezett lapokra való előfizetés utján történhetik, alulirt kamara az érdekelt köröknek a legmelegebben ajánlja. Mutatványszámokat szivesen küld mindkét lap kiadóhivatala (Budapest, kerepesi-ut 32. sz.) Sopron, 1893. február hóban. *A kerületi kereskedelmi és iparkamara.*

— **Hirdetmény.** Londonban „London chamber of arbitration" czim alatt egy általános választott birósági intézvény létesült, melynek hatásköre a felek kölcsönös megegyezése alapján eléje terjesztett vitás kérdések és perek elintézésére terjed ki. Minthogy ez intézvény a rendes pereseljárásnál jóval több előnyt biztosit a kereskedőknek, alulirt kamara közhirré teszi, hogy a londoni kereskedőkkel kötött szerződésekbe ajánlatos oly záradék fölvétele, a mely szerint az illető ügylettől eredhető vitás kérdésekre nézve a nevezett választott biróság illetékessége állapittatik meg. Az emlitett intézvény szervezetére vonatkozólag tájékozás szerezhető az alulirt kamaránál. Sopron, 1893. február hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Közgazdaság.

Ritkább konyhakerti növények.

Minden jobb házi és konyhakert számára ajánlható.

Irta: **Mühle Vilmos**, Temesvárott.

Már meglehetős sokféle faj ujabb, finomabb konyhakerti növény és csemegyümölcs létezik, melyek a magból való termelés által nálunk teljesen honositva vannak és éghajlatunkban kitünően fejlődnek, de sajnos még eddigele igen kevéssé ismeretesek, habár aki ezen fajokat ismeri, igen is becsüli. Uraságoknál ugyan, a hol saját ügyes kertészek alkalmaztatnak, sok ilyen ujabb bevezetéseket lehet már találni. — Számos olyan faj is van, mely a konfekt minél finomabb, *ízletteljesebb* alakitását kiválóan elősegiti. — Némely háziasszony gyakran gondtelten nem tudja mit szolgáljon vendégeinek konfektül, hogy az ne valami közönséges legyen. Mint szakember vagyok oly bátor, egy néhány igen érdekes és jó, ujabb és régiebb, kevésse ismeretes főzelék és gyümölcsfajt a t. cz. olvasóknak elősorolni, azon megjegyzéssel, hogy mindannyi faj igen könnyen tenyészthető és ez kevésbe jön, mert minden kerttulajdonos maga termelheti.

1. Az Ananász- vagy jeruzsálemi cseresnye.

Egy előttem már vagy 20 év óta ismeretes csemegyümölcsfaj, mely némelyektől tévesen mint ujdonság és egész más szinben ajánltatik, sem hogy valóban van. — Én már sok éven át tenyésztek 2 fajt, ugyanis:

Physalis edulist és peruviánát, — mindkét faj majdnem egyenlő, előbbi aranysárga, utóbbi narancsszinü, érett állapotban. — Egy harmadik faj: Physalis violacea uj még ugyan, de csak lila szine miatt egy kis változást nyujt, különben izben nem mulja felül előbbieket.

A magvak márczius végén melegágyba, vagy meleg helyre vettetnek, és májusban, ha hideg éjektől már nem kell tartani, a fiatal palánták kiültethetők 1 méternyi távolságra, egy ágyra 2 sort, gyakran locsolandók és a föld mindig ritkán tartandó. A gyümölcs junius végén megjelenik, de csak augusztus közepétől fogva érik; szeptember végéig tövön marad, de nem szabad előbb leszedni, mindaddig mig a gyümölcs, mely hüvelyben van, — megsárgult; a legjobb, ha svárnak, mig lehull és aztán a tő alatt hetenkint 2—3-szor felszedetnek, de azután is vagy 14 napig a teljes megérés végett árnyékos száraz tetőkön, a hol jó illatot is nyernek. — Nyersen vagy czukorral élvezik és egészen karácsonyig, frissen és szárazon eltarthatók.

Czukrozottan igen izlésesek és kiválóbb asztaloknál már évek óta kedveltek. — Mint minden déli gyümölcsnél, az ize nem mindjárt tetszik, de ha egy párszor élveztetett, magától megjön, csemegévé válik és bárkinek ajánlható ültetésre, annál is inkább, mivel a mag lehető olcsó. (1 adag 40 fillérért elegendő egy középszerü háztartásnak.) — Csak még azt kivánom megjegyezni, miszerint a növény nem kemény és kitartó, mint gyakran állitják, hanem egyéves és a paradicsom közzé sorolható, nem nő magasra és támaszt nem kiván, de azért már a legkisebb hidegnél megfagy.

2. A kaper (Caparis spinosa).

Ugyan nem uj és mindenütt minden háziasszonynak ismeretes, de csakis a füszerkereskedésekben kapható növény, hanem az, hogy saját kertünkben tenyészthetjük nem.

Az olasz kaper nálunk is könnyen tenyészthető és ez azon előnyt nyujtja, hogy mindig frissen és sokkal tisztább, étvágyasabb állapotban nyerjük mint amazt, mely a délről jön sok kézen át és amellett mennyi bor van benne. — Ültetésre ajánlom az ujabb fajt a turkesztáni kanert, mely kitünő haszon mint disznövény is, felünket szabadban kitartja és minden kissé nehéz földben kitünően fejlődik, kivált napos helyen. — Hol hegyek és magaslatok előjönnek, annál jobb mert ugyis majdnem sziklanövényhez hasonlit. — Akárhol áll is, kitartó gyökértövéből évente sok erőteljes hajtást bocsát ki, melyeknek hegyei nyáron szép nagy virággal fednek. — De a bimbók, melyek közvetlen a virágzás előtt letöretnek, szolgáltatják az annyira kedvelt kaport. — Ezen uj turkesztáni faj felülmúlja az olaszt minden tekintetben ugy termékenység és kitartóság, mint jó zamatja által, minélfogva minden háziasszonynak legjobban ajánlható.

(Folyt. köv.)

A szerkesztőség jegyzete: Tisztelt olvasóinknak tudomására hozzuk, miszerint jelen sorok irója, Mühle Vilmos úr Temesvárott az érdeklődöknek magárjegyzéket ingyen és bármentve küldi meg kivánatra, mely úgy fenti, mint sok más ajánlható fajokat tartalmazza.

Irodalom.

— **Technológiai Lapok** czimü gépészeti, elektrotechnikai és ipari szakfolyóiratnak vettük a 3-ik számát. Tartalma: A nagy-kátai kazánrobbanás. — A kötörő gépek és használhatóságuk közutak fentartó szolgálatában. (Vége.) Ordódy Béla. — A káposztás megyeri vizmü szivattyútelepének gépészeti berendezése. — Az elektromos munkaáttevés alkalmazásairól. (Folytatás.) — A Reishauer-féle sróftetszők. P—k. — Vegyes közlemények. — Találmányok leirásának kivonata. — Engedélyezett szabadalmak. — Kérdőszekrény. — Pályázatok. — Ajánlati árlejtések. — Czimtár. — Alkalmi vétel és eladás. — Betöltendő állások és állást keresők. — Külön hirdetések. Megjelenik a lap minden hó 15-ik és utolsó napján. Szerkesztő és kiadótulajdonos Taborsky Ottó, a m. k. technológiai iparmuzeum igazgatója. Előfizetési ár egész évre 8 frt, félévre 4 frt 50 kr., negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII. Rottenbiller-utcza 12. Melegen ajánljuk ezen kiváló szaklapot olvasóinknak és mindazoknak, a kik a müszaki és ipari tevékenység iránt érdeklődnek.

— **Az „Otthon"** nagy kitüntetésben részesitette a „Magyar Nők Lapjá-t akkor, midőn szerkesztőjét: Maróth Erzsit tagjai közé beválasztotta. Mind a lap, mind fiatal szerkesztője méltán részesült e kitüntetésben. A „Magyar Nők Lapja" egyike a legjobban szerkesztett női heti közlönyöknek. Ujabb időben követő irányával teljesen e müvelt magyar nők, a család és háztartás érdekeit kivánja szolgálni. Mint háztartási közlöny a magyar irodalomban egyedül áll. E heti számában a szerkesztő: Maróth Erzsi „A bakfis-csók" czimü kedves kis jelenetét közli. Reméljük, hogy mind mély megfigyelésével, mind pedig az előadás bájával széles körben feltünést fog kelteni. Máltán sorakozik melléje Kósa Rezső „Oly szép az élet" czimü költeménye, melyben a pessimistákra ráczáfolva, ujjongó örömmel dicsőiti az élet szépségeit. Dr. Balkányi Aurél „A nő és az egészségügy czimmel sok okos dolgot mond el az elhanyagolt női nevelésről. A tárczában Vörös Sándor: „Mariska meghóditásá-val sok derüs perczet fog szerezni az olvasónak. Kovács Mihály: „Négy nemzet leányai" czikkelyében összehasonlitást tesz négy nemzet leányainak ápolásáról. K. Beniczky Irma folytatja: „Három közül az egyik" és Kövér Ilma: „Asszony volt — talány volt" czimü rendkivül érdekes elbeszéléseiket. „A hátról" Szemlélő sok talpraesett dolgot beszél el, élénken és humorosan. Azonkivül a rendes rovatok a szokott gazdag tartalommal. E lapnak nem volna szabad hiányoznia egy család asztalról sem, mert valódi szószólója a nő érdekeinek, lelkes tanácsadója a családnak és ügyes vezetője a háztartásnak. Mutatványszámokat a „Magyar Nők Lapja (IV., Kishid-utcza 9. sz.) bárkinek ingyen és bármentve küld, a ki ez iránt hozzá fordul. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*

Nyilt-tér.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) **selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknek közvetlenül szállít „fekete, fehér és szines** selyemszöveteket, méterenkent **45 krtól 11 frt 65 krig** postaber és vámmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat II. III. oszt. kocsikka raggal	d. u.	este
	Középenrópai idő.				
—	**Köszeg**	ind.	5^{05}	11^{55}	5^{50}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{19}	12^{08}	6^{04}
12	Német-Gencs	(m. h.)	5^{36}	12^{24}	6^{21}
18	**Szombathely**	érk.	5^{51}	12^{39}	6^{36}
—	**Szombathely**	ind.	6^{45}	3^{15}	7^{05}
7	Német-Gencs	(m. h.)	7^{01}	3^{31}	7^{2}
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{18}	3^{48}	7^{38}
18	**Köszeg**	érk.	7^{31}	4^{01}	7^{51}

Csak kedden és pénteken közlekedik egy negyedik vonat Kőszegről 8 ó. 10 perczkor és Szombathelyről 11 ó., — perczkor.

Magyar királyi államvasutak.

MENETREND.

Érvényes 1892-ik évi október 1-töl.

Budapestre.

Szombathely	regg.	6.54	d. u.	12.44	este	105.9
Vép	„	7.07	„	12.56	„	10.28
Sárvár	„	7.32	„	1.22	„	11.13
Ostfi-Asszonyfa	„	7.34	„	1.37	„	11.34
Kis-Czell	„	8.18	„	2.30	„	12.01
Győr	„	10.34	„	5.02	„	2.00
Budapestre érkezik	„	1.22	este	7.50	„	6.40

Budapestről.

Budapest	regg.	8.30	d. u.	2.05	este	10.20
Győr	d. e.	11.35	„	5.10	„	2.35
Kis-Czell	d. u.	1.54	„	7.03	„	4.33
Ostfi-Asszonyfa	„	2.14	„	7.27	„	4.52
Sárvár	„	2.26	„	7.40	„	5.06
Vép	„	2.52	„	8.06	„	5.32
Szombathelyre érkezik	„	3.04	este	8.19	regg.	5.44

Szombathelyről Grácz felé indul:

Szombathely	regg.	6.04	d. u.	3.12	este	8.33
Kis-Unyom	„	6.18	„	3.25	„	8.47
Egyházas-Rádocz	„	6.33	„	3 39	„	9.01
Körmend	„	6.48	„	3.52	„	9.16
Csákány	„	7,03	„	4.05	„	9.35
Rába-Szent-Mihály	„	7.33	„	4.15	„	9.45
Szent-Gothárd	„	7.54	„	4.33	„	10,09
Gyanafalva	„	7.54	„	5.50	„	10.31
Gráczba érkezik	d. e.	10.36	este	7.32	„	—,—

Déli vasuti menetrend.

Szombathelyről Bécs felé indul:

Szombathely	reg	4.01	reg.	5.57	d. e.	9.01	d. u.	4.44
Aosád	„	4,22	„	6.19	„	9.18	„	4.—
Bécsbe érk.	„	7.27	„	9 40	d. a.	1.54	„	9.15

Bécs felől Szombathelyre indul.

Bécs	regg.	7.20	délb.	1.20	d. u.	5.05	est.	7.40
Aosád	„	10.41	„	6.25	„	9.44	éj.	12 20
Szombath. é.	„	10.55	„	6.44	„	10.02	„	12.37

Szombathelyről Nagy-Kanizsa felé indul:

Szombathely	d. e.	11.05	este	7.05	éjjel	12.51
Dömötöri	„	11.22	„	7.27	„	1.10
Molnári	„	11.32	„	7.41	„	1.21
Vasvár	d. e.	11.40	„	7.51	„	1.29
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	„	12.25	„	8.47	„	2.19
N.-Kanizsára érk.	„	1.34	„	10.15	„	3.42

Kanizsa felől Szombathelyre indul:

N.-Kanizsa	d. u.	2.10	reggel	6.05	éjjel	12.45
Sz. Iván (Z.-Egerszeg)	„	3.20	„	7.22	„	2.15
Győrvár	„	4.02	„	8.08	„	3.05
Molnári	„	4.10	„	8.17	„	3.04
Dömötöri	„	4.20	„	8.28	„	3.27
Szombathelyre ér.	„	4.30	„	8.45	„	3.47

Hirdetések.

Haszonbéri hirdetmény!

Az Esterházy herczegi hitbizomány lékai uradalmához tartozó, s Sopron megyében fekvő **dörfl, kőhalom** és **alsó-pulyai** egyesitett gazdaság **1893. évi október hó 1-töl kezdve 12. esetleg 16 évre** szabad alku utján haszonbérbe adatik.

Ezen haszonbérlemény áll: **belsőség, kert, szántóföld, rét** és **legelőből**; összesen mintegy 939 kataszter hold.

A haszonbérlőnek élő és holt gazdasági felszerelvények, bizonyos mennyiségü őszivetés, magvak, takarmány és szalmakészletek is fognak leltár mellett átadatni.

A bérletre vállalkozók irásban foglalt ajánlatukat **1893. évi május hó 15-ig** a herczegi főtisztségnél Sopronban (Széchenyi-tér 15. sz. a.) benyujtani sziveskedjenek.

A vállalkozni ohajtók kellő felvilágositást a haszonbérleti szerződés feltételeiről alulirt főtisztségnél és Lékán (Vasmegye) a tiszttartósági irodában bármikor személyesen, vagy posta utján nyerhetnek.

Sopron, 1893. évi február hó 2-án.

Az Esterházy herczegi hitbizomány főtisztsége.

Házeladás.

A belvárosban egy emeletes ház (22. sz.) eladó. Bővebb felvilágositást ád e lap kiadóhivatala.

ÜZLET-MEGNYITÁS.

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására adni, hogy **Kőszegen a császár-utczában**, a takarékpénztár épületében

női- és uri- divatáru üzletet

nyitottam és dúsan felszerelt raktárt tartok: **női- és gyermekkalapokban, virág- és tolldiszekben, női- és gyermek felöltök, női-, uri és gyermekczipökben**, valamint **nap- és esöernyökben.** Legjobb **clace** és **divatkesztyük.**

Nagyválasztéku raktárt tartok **harisnyákból**, dr. **Jäger**-féle ingekből, valamint nők, urak és gyermekek részére mindenféle **fehérnemüt**, különösen kitünő **derékfüzöket.**

Nagy választékban vannak **nyakkendők, csipkék, bársony- és selyem szalagok, fátyol** és mindennemü **czérna** és **kötöpamutok.**

Női-kalapok gyors és olcsó alakitása elfogadtatik.

Becses pártfogásért esedez

legmélyebb tisztelettel

Baron Jakab.

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Eddig nem letezett **mintakönyvek** szabók számára bérmentetlen.

Nem adok méterenkint $2\frac{1}{2}$ vagy $3\frac{1}{2}$ frtnyi árleengedést, sem ajándékokat szabóknak, mint azt versenytársaim a vevők költségen teszik, hanem nálam csak netto-árak léteznek, hogy minden magánvevő jól és olcsón vásárolhasson. E czélból megkérem a n. é. közönséget csak az én mintakönyveimet figyelembe venni.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Dosking a magas klérus számára, szabályszerü kelmék cs. és kir. **tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tüzoltók-, tornászok- és libériáknak, biliárd- és játékasztalokra** való posztó, (loden), vizhatlan **vadászkabátoknak, mosókelmék, utazóplaidek 4—14 frtig** stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárukat és nem olcsó rongyokat, melyek alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brünnben,

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára fél millió frtnyi értékben.

A nagyságot és cselekvőképességet feltüntetendő, kijelentem, hogy kezem **Europa legnagyobb posztókivitelet, kammgarn-gyartmanyokat, ruhaszabászati kellékeket** és **nagy könyvkoteszetet** a saját czéljaira egyesiti. Hogy a fentiekről bárki is meggyőződhessék, a n. é. közönséget arra, hogy alkalomadtán **árucsarnosarnokom** nagyszerü helyiségeit melyekben 150 ember foglalkozik, megtekintse, meghivom.

— **Szétküldés utánvét mellett! — Levelezés magyar, német,** cseh, lengyel, olasz, francia és angol nyelven.

A PESTI MAGYAR

KERESKEDELMI BANK

ezennel közhirré teszi, miszerint

törlesztési kölcsönöket házakra és földbirtokokra

nemcsak $4\frac{1}{2}$%-os záloglevelei alapján 50 évre, évi 5.35% törlesztés mellett, hanem **ezentul** a felek kivánságára

4%-os záloglevelei alapján

50 évre, 5% évi törlesztés mellett

is engedélyez.

Az évi törlesztési részletben (annuitásban), ugy a kamat mint a tőke törlesztése benfeglaltatik.

A bank ezenfelül ugy mint eddig is törlesztési jelzálog kölcsönöket engedélyez rövidebb törlesztési időtartamra, ugy

$4\frac{1}{2}$%-os mint 4%-os záloglevelei alapján.

Prospektusok és közelebbi felvilágositások a bank jelzálogosztályában szóbelileg vagy levélileg kaphatók.

Az igazgatóság.

Csak

az illető a ki bevásárlásnál a **„Horgony“** gyárjegyre ügyel biztos lehet, hogy nem kapott értéktelen utánzást.

A Pain-Expeller

„horgonynyal“ legjobb eredménnyel alkalmazható csúz, hátfájdalmak, fejfájás, köszvény, csipőfájdalmak, tagszaggatás és meghülések ellen; gyakran már egy bedörzsölés elegendő a fájdalmak enyhülésére. Minden üveg a gyárjegygyel a

„Horgonynyal“

el van látva és ez után könnyen felismerhető. Minthogy ezen kitünő háziszer majdnem minden gyógyszertárban 40 kors, 70 kros és 1 frt. 20 kros üvegekben kapható, mindenki által beszerezhet. Csakis a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

valódi.

Seb. Kneipp K.

Minden háztarásra nézve nélkülözhetetlen a

KATHREINER-FÉLE KNEIPP MALÁTA KÁVÉ

babkávés izü. A Kathreinar-féle Kneipp maláta-kávé azt az eddig el nem ért előnyt nyujtja, hogy lemondhatunk a vegyitetlen vagy szurrogatokkal vegyitett babkávé általános élvezetétől és készithetünk helyette sokkal **jobb izü**, amellett **egészségesebb** s **táplálóbb** kávét. — **Igen jó** babkávéval vegyitve. **Nagyon ajánlható** asszonyoknak, gyermekek- és betegeknek.

Utánzásokat óvatosan kerülni kell.

½ kiló ára 25 kr. — Mindenütt kapható.

Csak fehér csomagokban, melyeken KNEIPP plébános ur arczképe mint védjegy van, valódi.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.